

Demens i øjenhøjde

Faaborg-Midtfyn Kommune har på under et år etableret en demensorganisation med mere kvalitet i pleje og omsorg for borgere med demens uden at øge driftsomkostningerne. Kvalitetsforbedringerne er sket ved kompetenceudvikling af 51 medarbejdere i ældreplejen, en klar opgavefordeling mellem demenskoordinator og demensvejledere samt ved involvering af borgere med demens og pårørende. Et målrettet og innovativt projektførløb er afsluttet med stillingtagen til fortsat implementering og vedligeholdelse af den ny demensorganisation.

Tag demens alvorligt – vær på forkant

Demens er en sygdom, som ikke må overses. Først og fremmest fordi den har stor betydning for de mennesker, der rammes af sygdommen og deres pårørende, men også fordi der i løbet af de næste tre årtier næsten kan forventes en fordobling i antallet af demensramte i Danmark.

Udvikling i antal af demensramte

Nationalt Videnscenter for Demens har beregnet den skønnede forekomst af borgere med demens for hele landet, de 5 regioner og de 98 kommuner. Prognoserne forudsiger udviklingen i antallet af ældre med demens frem til 2040. Forekomsten af demens hos ældre i Danmark er et estimat, det vil sige et kvalificeret skøn, der er beregnet på oplysninger fra to datakilder:

1. Folketal fra Danmarks Statistik fra juli 2011 og
2. Data fra en række europæiske befolkningsundersøgelser vedrørende den procentvise forekomst af demens i forskel-

lige aldersgrupper – såkaldte prævalensrater – fra perioden 1988 til 2008.

Projekt "Demens i øjenhøjde"

I Faaborg-Midtfyn Kommune har de taget initiativ til at gøre noget ved udfordringerne på demensområdet over en meget kort periode. Ledergruppen på ældreområdet har ledet projekt "Demens i øjenhøjde" som er gennemført i perioden fra 1. december 2010 til 30. november 2011. Selve projektledelsen er varetaget af 2 konsulenter fra firmaet Byskov&Smith ApS, Odense.

Formålet med projektet har været at bidrage med viden og overblik på demensområdet, og komme med forslag til implementering af en ny organisation på demensområdet.

En ny demensorganisation som skal løse den udfordring, at antallet af borgere med demenssygdomme er stigende. Kommunen ønsker at skabe en ramme som:

- løbende kompetenceudvikler personalet
- sikrer at de pårørende inddrages i relationen mellem plejepersonalet og borgere med demens
- giver mulighed for fælles information

- skaber rammerne og mulighederne for lokal forankring

Formålet med projekt: "Demens i øjenhøjde" er opfyldt gennem en kvalitetsmodel, som består af et kompetenceudviklingsspor og et brugerinvolveringsspor. I projektet er der gennemført en række aktiviteter i begge spor og som afslutning på projektet er der truffet beslutninger om, hvordan implementering fastholdes fremadrettet.

Demenskoordinatoren er indgangen for alle henvendelser på demensområdet uanset, hvor henvendelsen kommer fra. Det nye i projektet var udpegning af ca. 50 demensvejledere der skulle være ressourcepersoner i en plejegruppe og fik kompetencer til at yde pleje af og omsorg for demensramte og vejlede kolleger.

Der er ved projektets afslutning 52 demensvejledere med forskellig uddannelsesmæssig baggrund: social-og sundhedshjælper (SSH), social- og sundhedsassistenter (SSA) og andre. Demensvejlederne har gennemført kurser inden for demensområdet og har samlet været på uddannelse i 580 dage. Herudover har demensvejlederne arbejdet i fem erfaringsudvekslingsgrupper (erfa-grupper).

Brugerne er inddraget gennem fire brugercirkelmøder, hvor borgere med hukommelsesproblemer og demenssygdomme sammen med deres pårørende, har deltaget. Projektet har givet fornyet indsigt i de pårørendes behov for støtte og hvordan kommunens ydelser opleves af brugerne.

Resultater

Projektet er blevet evalueret og konklusionerne fra projektet giver en række anbefalinger til den fremtidige indsats.

- Kommunen fortsætter med en sammenhængende og lokalt forankret demensorganisation, som består af demenskoordinatoren og demensvejlederne.
- Demensvejlederne har fået uddannelsesmæssige kompetencer, så samtlige demensvejledere har kvalifikationer til at løfte opgaven. Det er et kompetenceniveau der skal vedligeholdes. Demensvejlederne oplever et øget selvværd, øget faglig stolthed og øget glæde ved arbejdet med borgere med demens. Det er opnået gennem kurser, arbejdet i erfa-grupper og sidemandsoplæring. Kommunen fortsætter derfor med erfa-grupper for demensvejledere og sidemandsoplæring.
- Kommunen fortsætter med brugercirkler for pårørende og borgere med demens. Projektet har haft en særlig opmærksomhed på, at den afgørende nytteværdi skal kunne ses ude hos borgerne. Brugercirklerne har givet kommunen et redskab til systematisk at inddrage brugernes oplevelser af kommunens ydelser i udviklingen. Det har vist sig, at de pårørende har behov for støtte og vejledning. Kommunen skal derfor fortsat have tilbud til de pårørende til borgere med demens.

Projektet har desuden vist, at ledelsens opbakning er vigtig for at få resultaterne ud i organisationen og der har i ledergruppen på ældreområdet været stort engagement og opbakning til projektet. Det er ligeledes vigtigt at få de daglige ledernes opbakning til demensvejlederne og deres nye opgaver, som også består af vejledning af borgere, pårørende og kolleger.

I forbindelse med projektet er der udarbejdet en jobbeskrivelse for demenskoordinator, en jobbeskrivelse for demensvejledere, en model for arbejdet i erfa-grupper og en model for brugercirkler. Projektet "Demens i øjenhøjde" er finansieret af midler fra Faaborg-Midtfyn Kommune og puljemidler fra Socialministeriet - "Puljen til udvikling af bedre ældrepleje". Projektet har gennemført aktiviteterne inden for den økonomiske ramme på kr. 1,2 mio. fra Socialministeriet og kr. 0,4 mio. fra kommunens egne midler.

Projektet har selvfølgelig krævet en investering men efter projekt afslutningen er det muligt at fastholde indsatserne indenfor de eksisterende ressourcer.

Der er udarbejdet en rapport "Demens i øjenhøjde – et projekt i Faaborg-Midtfyn Kommune" som kan rekvireres som pdf-fil hos Byskov&Smith ApS eller downloades på www.byskovsmith.dk.

Byskov&Smith ApS kommer gerne ud til interesserede og fortæller mere om projektet evt. i samarbejde med Faaborg-Midtfyn Kommunes demenskoordinator.

Stor succes med hunde på plejecentre

TrygFondens Besøgshundeordning, som begyndte i 2010, har været så stor en succes, at den nu er udvidet fra tre til seks kommuner, så endnu flere ældre og demente borgere kan få glæde af de firbenede venner. Ordningen har eksisteret i Vejle, Kerteminde og Næstved siden november 2010, og det er på baggrund af en stor tilslutning fra både hundeejere og plejecentre, at ordningen nu udvides. Fra januar 2012 vil plejecentre i Randers, Rebild og Gladsaxe få de første besøg af TrygFondens Besøgshunde. Plejecentrets ansatte vil undervejs i projektet hjælpe med at indsamle viden og erfaring om, hvordan besøgsordningen fungerer. Erfaringerne vil blive delt med landets øvrige kommuner og andre interesserede.

I udvælgelsen af besøgshundene bliver der lagt vægt på, at de er rolige og velsocialiserede og ikke har behov for at modtage træning forud for besøgene på plejecentrene. Hundene skal være sunde og raske, så de ikke lider overlast ved deltagelse i ordningen. De hunde, der bliver godkendt som besøgshunde, vil komme til at besøge plejecentre i enten Randers, Rebild eller Gladsaxe. Besøgene foregår som helt almindelige besøg, hvor beboerne har mulighed for at tale og kæle med hunden, og hunden bevæger sig frit rundt på fællesarealerne eller i de enkelte beboeres lejligheder, hvis beboeren ønsker det.

